

La cara amable del govern, per dir-ho així, és Rafel Bosch, el conseller d'Educació i Cultura. És qui anuncia que les Balears seguiran a l'Institut Ramon Llull, qui circumscriu la promesa de Bauzà d'introduir la llibertat d'elecció de llengua a l'escola a merament els primers anys d'escolarització –de zero a sis anys, per ser exactes–, qui fa cants a la unitat del català... però llavors el govern presidit per José Ramón Bauzà també intenta donar satisfacció al sector més anticatalanista. No es pot oblidar que el màxim representant d'aquest àmbit dins del PP, Carlos Delgado, ocupa la molt important conselleria de Turisme. Entre aquestes satisfaccions hi ha la degradació del català de requisit a mèrit per accedir a l'administració pública. Quelcom que ja ha estat redactat com a projecte de llei per reformar la llei de funció pública. I que ha estat enviat als sindicats perquè eleveu les consideracions que vulguin.

Reforma legal. Segons l'avantprojecte que s'ha enviat als sindicats, el català deixarà de ser un requisit per ser simplement un mèrit a l'hora de presentar-se a una oposició per a ser funcionari o a un concurs de mèrits per a ser interí o personal laboral per a fer feina a l'administració pública balear. Hi haurà, això sí, algunes excepcions. La futura reforma legal preveu que "atenent les característiques especials" d'un lloc de feina determinat es pugui exigir, "de manera motivada", el català

Bauzà degrada el català

El govern balear ja té fet l'avantprojecte per reformar la Llei de funció pública perquè el català passi de requisit a mèrit per accedir a l'administració.

com a requisit. Aquests llocs serien els que es destinarien al tracte directe amb el públic, per assegurar que no hi hagi disputes entre administrat i funcionari de l'administració per aquest concepte. Ara bé, com a norma general, el que valdrà serà allò ja dit: que el català deixarà de ser requisit per passar a ser merament un mèrit.

Queden exclosos de la norma general els professors, els quals se seguiran regint per les normes específiques de la conselleria d'Educació, que mantenen l'obligatorietat del coneixement del català.

Aquesta promesa de degradar el català va ser una de les que va fer en el seu programa electoral el PP. L'altra era la llibertat d'elecció de llengua

vehicular a l'escola, la qual, com ja s'ha dit, el conseller d'Educació Rafel Bosch va matisar una vegada els conservadors ja governaven. Altres mesures que en relació amb el català han pres les més importants institucions governades pel PP han estat la liquidació dels departaments de promoció del català, l'anul·lació a l'ajuntament de Palma de la figura dels dinamitzadors lingüístics i la recuperació del bilingüisme en les relacions entre administració i ciutadans –el ciutadà que vulgui rebrà tota la paperassa en castellà– així com en la convocatòria dels premis literaris Ciutat de Palma. Encara que no se n'ha fet menció, és segur que quan IB3 tingui un director general de la confiança del PP la programació intensificarà el caràcter bilingüe: en aquests moments només les pel·lícules es poden veure en castellà a través del sistema multilingüe que permet triar l'idioma a l'espectador. Seguint amb IB3, el conseller d'Educació i Cultura va anunciar (vegeu el requadre) que en el futur immediat el seu departament elaborarà un estàndard de "modalitats balears" perquè siguin usades preferentment a la ràdio i televisió pública illenca. Per un altre costat, les intervencions públiques dels consellers i del president són tant en català com en castellà, en un clar intent de fer pedagogia del bilingüisme que defensa el PP: que es pugui emprar qualsevol dels dos idiomes oficials en tot àmbit i nivell, i no que tothom els usi tots dos.

Reaccions crítiques. Tot d'una després de conèixer-se l'avantprojecte de reforma de la Llei de Funció Pública, l'oposició política i el catalanisme van criticar fort ferm el Govern. El PSIB-PSOE, a través del diputat Cosme Bonet, considera que "una mesura així no beneficia gens la nostra comunitat", i que "és una mesura discriminatòria perquè discrimina funcionaris, entre professors i la resta", la qual cosa, al seu entendre, podria ser il·legal, i, d'altra banda,

Un recurs contra un relatiu precedent

Durant la legislatura 2003-2007, amb majoria absoluta del PP i amb Jaume Matas com a president del govern, el PP també va intentar modificar el català a la funció pública. Va ser el conseller d'aquest ram, José María Rodríguez, qui va impulsar una reforma, via decret, que consistia a donar l'exempció de l'obligatorietat del català per exercir de funcionari si es tenia més de cinquanta anys. Posteriorment, aquesta reforma va ser anul·lada pel Tribunal Superior de Justícia de les Balears (TSJB). A aquest precedent s'aferra el sindicat STEI per mostrar-se "optimista" en relació amb el recurs que ha anunciat que presentarà contra la reforma actual. S'ha de tenir present, però, que el TSJB dictaminà que la norma impulsada per Rodríguez era clarament inconstitucional perquè discriminava per raó d'edat. No va entrar en la qüestió del català. El recurs al qual donà la raó va ser presentat per CCOO i feia estricta referència a la discriminació per edat.

“aquesta reforma, el que faria, si es concreta allò que s’ha anunciat, seria posar el drets dels funcionaris per damunt dels drets dels ciutadans a ser atesos en la llengua que desitgin”. Per part del PSM, el diputat Antoni Alorda avalua que el Govern “llança un míssil” contra l’oficialitat del català a les Balears. Al seu entendre, la mesura anunciada és “contrària a l’Estatut” perquè l’administració ha de conèixer “la llengua del país”. Segons Alorda, els conservadors creuen que el català “és una llengua de segona” i per això s’expliquen aquest atacs. Finalment, el diputat del PSM valora com a “molt significatiu” que el primer projecte de llei que es vulgui aprovar a la cambra no sigui per “lluitar contra la crisi sinó per crear divisió social”.

Alguns partits extraparlamentaris nacionalistes també volgueren expressar el seu malestar. Per a Convergència per les Illes és “una involució” que va contra l’Estatut d’autonomia. Per a ERC, “José Ramón Bauzá no vol fer res diferent d’allò que ja van impulsar Felip V i Francisco Franco”.

Des del Círculo Balear es va emetre un comunicat en el qual es diu que “és una passa positiva” però “insuficient” perquè incompleix les promeses electorals que respecte al català havia fet el PP.

Des del món sindical també s’ha criticat força la mesura del Govern. L’STEI-I ha anunciat un futur recurs quan s’aprovi la reforma i l’ha considerada com “el més greu atac al català” d’ençà que tenim democràcia.

La reacció més contundent va ser la de l’Obra Cultural Balear, la qual considera que si es concreta allò que s’ha anunciat estarem davant d’un clar “atac” contra el català, que va en contra dels interessos “dels ciutadans”, i de “l’Estatut” i que, en definitiva, és “una regressió sense precedents en democràcia”. L’OCB valorà també molt negativament que s’hagi anunciat aquesta reforma en ple estiu, com si fos amb voluntat “de nocturnitat”, i volgué recordar que la norma que ara es pretén eliminar va ser aprovada sota un Govern del PP (el de Gabriel Cañellas, a instància de l’aleshores consellera d’Esports, Educació i Cultura, Maria Antònia Munar, presidenta d’Unió Mallorca).

El president José Ramón Bauzá intenta donar satisfacció al sector anticatalanista en treure el “requisit” del català per a treballar a l’administració.

Antecedents. Des de sempre dins el PP ha existit un sector profundament anticatalanista i castellanista. Tradicionalment intentava presentar candidatures crítiques als congressos del partit, no per guanyar, sinó per obtenir quotes de poder intern als òrgans de direcció.

De tant en tant provocaven alguna polèmica. Però, en general, les institucions governades pel PP no feien del català un problema. De fet, tota la normativa que existeix –inclosa la Llei de normalització lingüística– ha estat aprovada sota governs conservadors. Això no vol

MIGUEL PAYERAS/ARXIU

J.V.B. BARRIONUEVO/FARO BALEAR

El president de l'Obra Cultural Balear, Jaume Mateu, va ser rebut per Bauzà i Jorge Campos, del Círculo Balear, pel conseller Rafel Bosch.

El govern rep l'Obra Cultural i el Círculo Balear

El president del govern, José Ramón Bauzà, es va reunir aquest mes de juliol amb els dirigents de l'Obra Cultural Balear Jaume Mateu –president– i Tomeu Martí –coordinador–. Segons el comunicat que l'OCB emeté amb posterioritat, la reunió va ser “cordial” i una mera presa de contacte. El president els digué que “ens hem de veure més”. Però no hi hagué cap compromís per part de Bauzà de rectificar gens ni mica les seves promeses relatives a la degradació legal del català. Al cap d'una setmana de la reunió es coneixia l'avantprojecte de reforma de la llei de Funció Pública per degradar el català de requisit a mèrit per a accedir a l'administració pública.

Per la seva banda, el conseller d'Educació i Cultura,

Rafel Bosch, rebé –tres dies després que ho fes Bauzà amb l'OCB– dos dirigents del Círculo Balear, un dels quals era el seu president, Jorge Campos. El Círculo és l'entitat civil anticatalanista més activa i coneguda de les Illes. Segons el posterior comunicat del Círculo, la reunió va ser “cordial” i el conseller es va comprometre a elaborar un estàndard de modalitats balears perquè puguin ser emprades a la ràdio i televisió públiques.

Malgrat la “cordialitat” general del govern tant amb l'OCB com amb el Círculo, cap de les dues organitzacions estan contentes amb Bauzà. En el cas de l'OCB, per raons òbvies; en el del Círculo, perquè al seu entendre el Govern és massa tou amb “el catalanisme”.

dir, però, que el PP impulsés la normativa, que no ho feia, sinó que acceptava no entrar en guerres lingüístiques i deixava que s'aproveïssin normes que d'altres partits impulsaven o reclamaven i després, quan governava, no les complia o les complia a la seva manera, que era gairebé el mateix.

Fins ara, el PP no feia del català un problema. Bauzà, en canvi, actua a la contra

Durant el govern de Jaume Matas (vegeu el requadre) hi hagué un intent de reduir la condició legal del català a la funció pública, que finalment va ser anul·lat pel Tribunal Superior de Justícia de les Balears. D'altra banda, el conseller d'Educació, Francesc Fiol, va aprovar el decret de trilingüisme que, segons el parer dels crítics, afeblia el català com a llengua vehicular de l'ensenyament. Decret que fou derogat per pel govern de centreesquerra (2007-2011).

Ara és diferent a qualsevol episodi del passat. Per primera vegada un president del PP i del govern, José Ramón Bauzà, ha duit en el programa electoral tota una bateria de mesures degradado-

res de la condició legal del català, ha agranat a les urnes i vol complir allò que ha promès. Amb tot i també amb el català. El fet que no ho pugui fer –tal com avança el conseller d'Educació, Rafel Bosch– en relació amb la llibertat d'elecció de llengua vehicular a tot l'ensenyament –per la complexitat i sobretot el cost econòmic que implicaria–, per ventura l'ha impulsat a avançar, en una mena d'aclucada d'ull al sector anticatalanista del partit, la referida reforma de la Llei de funció pública per degradar el català de requisit a mèrit per a accedir a l'administració pública balear.

Miquel Payeras